

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

เค.เอ.ลอร์สัน. คำอธิบายชั้นปริญญาตรี พ.ศ.2482 การประกันด้วยบุคคลและทรัพย์สิน.

กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง, 2482.

จรัญ ภักดีธนากุล. “รายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงกฎหมายข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม” ครั้งที่ 17 วันจันทร์ที่ 16 กันยายน 2534 ณ ห้องประชุมสำนักงาน
อนุญาโตตุลาการ

จรัญ ภักดีธนากุล. สรุปสาระสำคัญ พระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ.2540.

เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่อง พระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม:
วิเคราะห์หลักการ.

จำปี ไสดดีพันธ์ุ. คำอธิบายหลักกฎหมายนิติกรรม-สัญญา. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2543.

ชุมพล จันทราทิพย์. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะคำประกัน จำนอง
จำนำ. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2542.

ไชยยศ เหมะรัชตะ. กฎหมายว่าด้วยสัญญา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
, 2535.

ดาราพร ธีระวัฒน์. กฎหมายสัญญา : สถานะใหม่ของสัญญาปัจจุบัน และข้อสัญญาที่ไม่เป็น
ธรรม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2538.

ถาวร โพธิ์ทอง. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยการประกันด้วยบุคคลและ
ทรัพย์สิน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2536.

ไผทชิต เอกจรรย์กร. คำอธิบายพระราชบัญญัติการจำนองเรือและบริมสิทธิ์ทางทะเล พ.ศ.2537.
พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, มีนาคม 2537.

- พจน์ ปุษาปาคม. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วย คำประกัน จำนอง จำนำ สิทธิยี่ดหนองและบริมสิทธิ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แสงสุทธิการพิมพ์, 2525.
- ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช.. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3 ว่าด้วยคำประกัน จำนอง จำนำ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แสงสุทธิการพิมพ์, 2521.
- ศักดิ์ สมองชาติ. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรมและสัญญา. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2542.
- สมพร ไพลิน. การพัฒนากฎหมายพาณิชย์นาวี จำนองเรือและบริมสิทธิทางทะเล. วารสารการพาณิชย์นาวี 13. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พาณิชย์นาวี, 2537.
- โสภณ รัตนากกร. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหนี้. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติบรรณาการ, 2545.
- สิทธิปรีดี นาคประดา. คู่มือจดทะเบียน จำนองครบวงจร. กรุงเทพมหานคร : จีรัชการพิมพ์, 2535.
- สุดา (วัชรวัฒน์นากุล) วิศรุตพิชญ์. คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วย คำประกัน จำนอง จำนำ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2539.
- บัญญัติ สุชีวะ. การแสดงเจตนาของนิติบุคคล. บทบัณฑิต เล่มที่ 24 ตอนที่ 1, มกราคม 2509 : 25-32.
- ปรีดี เกษมทรัพย์. หลักสุจริต คือ หลักความซื่อสัตย์และไว้วางใจ. วารสารนิติศาสตร์ ปีที่ 15 (พ.ศ. 2528) : 35-42.
- ดร.อุกฤษ มงคลนาวิน. ความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน. บทบัณฑิต ปีที่ 18 ตอน 1 : 11-32.

จรัญ ภักดีธนากุล. สรุปสาระสำคัญ พระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ.2540.

ดูผลงาน มกราคม-มิถุนายน 2541 : 77-149.

ไพฑูริย์ คงสมบุญ. ข้อสังเกตบางประการในการทำสัญญาประกัน (ศึกษาตามแนวคำพิพากษาฎีกา). นิติสยามปริทัศน์ ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 : 2-37.

ดารารพร เดชะกำฟู. ข้อกำหนดที่ไม่เป็นธรรม. วารสารนิติศาสตร์ 16 (กันยายน 2529) : 131-144.

สงว สุข์คานนท์. การเอาเครื่องจักรประกันเงินกู้. บทบัณฑิตย (ธันวาคม, 2516) : 672-676.

นพดล ปกรณ์นิมิตดี. ปัญหาขอบเขตและการใช้พระราชบัญญัติข้อสัญญาไม่เป็นธรรม พ.ศ.

2540. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2542.

วีระพงษ์ ชินอุดมทรัพย์. นิติบุคคลกับการรับจ้างของอสังหาริมทรัพย์. (เอกัตศึกษาทางกฎหมาย

เศรษฐศาสตร์ ศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย สาขาวิชากฎหมายเศรษฐศาสตร์

นิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

สุชาดา ทรงเวชเกษม. ปัญหาข้อกฎหมายในการดำเนินคดีบังคับจ้างตามประมวลกฎหมายวิธี

พิจารณาความแพ่ง:ศึกษาเฉพาะกรณีกระบวนการพิจารณาคดีไม่มีข้อยุ่งยากมาปรับใช้กับ

การดำเนินคดีบังคับจ้าง. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะ

นิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

อรนุช อาษาทองสุข. การควบคุมและแก้ไขข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

อรุณรัตน์ บัณฑิตเสาวภาคย์. การบังคับจ้างของเจ้านี่จ้าง. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

ภาษาอังกฤษ

Atiyah, P.S. A Introduction to the Law of Contract. New York : Oxford University Press, 1995

Andrew Burgess, Consumer Adhesion Contract and unfair Terms: Critique of Current Theory and suggestion. 1986

Yates, Davis. Exclusion Clause in Contracts. 2 nd ed. London : Sweet & Manwell, 1982.

Denise Artis & John Houghton. Land law. 5 th edition, London : Blackstone press, 1998.

Axelrod Berger Johnstone, Second Editor, little Brown Company, Land Transfer and finance Case and Materials. 1978

Fisher, William Richard. Law of Mortgage. 1824-1888.

Gounot, le principe de l'autonomie de la volonte' en droit prive'. e'tude critique de l'individualisme ridque. 1912

J.P.W.B. Mc Austin. Modern Legal Studies Mortgages. London Sweet &Maxwell, 1980

P.S. Atiyah, The Rise and Fall of Freedom of Contract. Oxford : Charendon Press, 1979

Olin L. Browder, Jr. Basic property Law. West publishing co., 1973

ภาคผนวก

(คำแปล)

บันทึก

95543

เรื่อง เสนอแก้ลักษณะจำของแห่งประมวลกฎหมาย
แพ่งและพาณิชย์

คำถาม มาตรา ๘๖๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งมีความว่า "ถ้าเอาทรัพย์สินจำนวนของหลุด และราคาทรัพย์สินนั้นมีประมาณต่ำกว่าจำนวนเงินที่ค้างชำระกันอยู่ก็ดี หรือถ้าเอาทรัพย์สินซึ่งจำนวนของออกขายทอดตลาดไฉนก็ได้เงินจำนวนสุดท้ายน้อยกว่าจำนวนเงินที่ค้างชำระกันอยู่นั้นก็ดี เงินยังขาดจำนวนอยู่เท่าใด ท่านว่าลูกหนี้ต้องใช้จนครบ" นั้น จะยกเลิกเสีย และใช้บทบัญญัติต่อไปนี้แทนได้หรือไม่

"ถ้าเอาทรัพย์สินซึ่งจำนวนของออกขายทอดตลาดไฉนก็ได้เงินจำนวนสุดท้ายน้อยกว่าจำนวนเงินที่ค้างชำระกันอยู่ก็ดี หรือถ้าผู้รับจำนวนเอาทรัพย์สินซึ่งจำนวนหลุดและราคาทรัพย์สินนั้นมีประมาณน้อยกว่าจำนวนเงินที่ค้างชำระกันอยู่ก็ดี เงินยังขาดจำนวนอยู่มากน้อยเท่าใด เจ้าหนี้ (ผู้รับจำนวน) หา มีอำนาจที่จะบังคับเอาจากทรัพย์สินอื่น ๆ ของลูกหนี้ (ผู้จำหน่าย) ได้ไม่"

คำตอบ ๑. นโยบายที่เสนอขอแกะนั้น เป็นการตรงข้ามกับความในมาตรา ๘๖๓ ที่เดียว

๒. ตามกฎหมายทั่วโลกเป็นที่ยอมรับกันว่า *

ก) ลูกหนี้จำต้องชำระหนี้สินของตนจนถึงสิ้น และจะต้องเอาทรัพย์สินของลูกหนี้ที่ออกจำหน่ายเพื่อการนั้น ข้อบังคับทั่วไปต่อไปนี้มิได้อยู่เหมือนกันในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

X ของสยามมาตรา ๒๒๖ ซึ่งมีความว่า "เจ้าหนี้มีสิทธิที่จะให้ชำระหนี้ของตนจากทรัพย์สินของลูกหนี้จนสิ้นเชิง รวมทั้งเงินและทรัพย์สินอื่น ๆ ซึ่งบุคคลภายนอกค้างชำระแก่ลูกหนี้ด้วย"

ข) เมื่อลูกหนี้ได้นำทรัพย์สินเฉพาะสิ่งตราไว้เพื่อชำระหนี้สินของตน โดยวิธีก่อให้เกิดเอกสิทธิ์เป็นคุณแก่เจ้าหนี้ ถ้าทรัพย์สินนั้นไม่เพียงพอจะชำระหนี้สินให้หมดสิ้นได้ เจ้าหนี้ของได้รับชำระหนี้จากทรัพย์สินอื่นของลูกหนี้

๒. ตามความจริง การที่กล่าววาลูกหนี้ต้องชำระหนี้สินของตน และต้องเอาทรัพย์สินออกจำหน่ายเพื่อการนั้นทราบเท่าที่ตนยังมีทรัพย์สินอยู่นั้น ไม่ใช่เป็นแต่เพียงในทางหลักกฎหมายเท่านั้น เป็นหลักในทางสัตย์สุจริตด้วย และเพราะเหตุว่าเป็นหลักในทางสัตย์สุจริตนี้เอง จึงกลายเป็นหลักกฎหมายใช้ทั่วกันไปหมด

๓. การนำมาใช้ในกฎหมายส่วนแพ่งของประเทศนี้ ซึ่งหลักท่านองว่า เจ้าหนี้เอาทรัพย์สินจำนวนออกขายทอดตลาด เพื่อใช้หนี้เมื่อได้เงินไม่เพียงพอจะเรียกร้องให้ใช้หนี้ส่วนที่ยังขาดอยู่จากทรัพย์สินของลูกหนี้ไม่ได้นั้น ย่อมเป็นการนำมาใช้ในกฎหมายส่วนแพ่งของเรา ซึ่งหลักอันเป็นการตรงข้ามกับหลักที่ใช้กันอยู่ในบรรดาประเทศทั้งหลาย เรื่องนี้คงจะไม่รอดตาบรรดาเจ้าหนี้ผู้มีส่วนไปได้ และอย่างไรเสียก็คงมีการดำเนิน

อย่างแรงในการ ออกกฎหมายกลับหลักกฎหมายซึ่งยอมรับ
กันทั่วไปว่าเป็นมูลเหตุเบื้องต้นในทางสัตยสุจริตและการ
ปฏิบัติชำระหนี้

๔. ถ้าหากนำหลักที่กล่าวแล้วมาใช้ในกฎหมาย
สยาม คงไม่มีเจ้าหน้าที่ผู้รอบคอบคนใดที่จะละเลยไม่ทำ
สัญญาเมื่อไว้ให้ลูกหนี้รับผิดชอบนอกออกไปจากประมวล
กฎหมายแพ่ง เพื่อเป็นประกันการที่จะให้ได้เงินของตน
คืน เป็นการแน่นอนทีเดียวที่เจ้าหน้าที่จะต้องใส่ข้อความ
ไว้ในสัญญาว่า ถ้าในการขายทอดตลาดทรัพย์สินจำนอง
ได้เงินน้อยกว่าจำนวนที่ค้างชำระ จะต้องเอาทรัพย์สิน
อย่างอื่นของลูกหนี้มาใช้ในการชำระหนี้ส่วนนั้นด้วย

๕. สมมติว่า เจ้าหน้าที่หลงลืมที่จะใส่ข้อความนั้น
ไว้ในสัญญา หรือถ้าหากเจ้าหน้าที่คิดเสียว่าการใส่ข้อความ
เช่นนั้นไว้ ก็ไม่ทำให้เกิดประโยชน์อย่างใด เพราะเหตุ
ว่าตามหลักที่ใช้ในประเทศทั้งหลายก็มีอยู่แล้วว่า ทรัพย์สิน
ของลูกหนี้ทั้งหมดจะต้องเอามาชดเชยให้แก่เจ้าหน้าที่ แต่
เจ้าหน้าที่เช่นนี้คงต้องตกหลุมเป็นแน่ โดยไปมีวิญญูติกลับ
กฎหมาย ความยุติธรรมและความสัตยสุจริต ซึ่งยอมรับ
ไว้ด้วยกันอยู่ทั่วทุกแห่ง แต่ซึ่งกฎหมายส่วนแพ่งของประ-
เทศสยามประเทศเดียวเท่านั้นได้บัญญัติกลับเสียแล้วตรง
ข้าม

๖. ขอให้สังเกตว่า กฎหมายเท่าที่เป็นอยู่ในเวลานี้ (เมื่ออ่านมาตรา ๗๓๓ และ ๒๑๔. รวมกัน) ไม่ได้ห้ามคู่กรณีมีใ้ทำสัญญานอกเหนือออกไป และไม่ได้ห้ามมีใ้ตกลงกัน ในกรณีที่เอาทรัพย์สินมาจำนอง เพื่อเป็นประกันการชำระหนี้ ให้เจ้าหนี้พอใจจะเพาะทรัพย์สินนั้นหรือเงินที่ได้มาจากการนั้น และยอมงดเว้นไม่เรียกร้องเงินส่วนที่ยังขาดอยู่อีก แต่ในกรณีที่เจ้าหนี้ยอมรับข้อความเช่นว่ามานี้ ต้องถือว่าเจ้าหนี้ได้ทราบถึงการที่คนทำอยู่ดีแล้ว และถ้าหากได้เงินไม่พอใช้หนี้ จะมาร้องภายหลังไม่ได้ ดูเหมือนว่าการที่จะทำสัญญาใ้หน้อออกไปทานองนี้ ก็เป็นการพึงทำไปได้ และเป็น การเพียงพอถาลูกหนี้และเจ้าหนี้ตกลงกันในอันที่จะไม่ยอมอยู่ในบังคับแห่งหลักมาตรา ๒๑๔ และ ๗๓๓. รวมกัน กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ถ้าเจ้าหนี้ลูกหนี้พึงประสงค์จะอยู่ในข้อยกเว้นไม่ให้ใ้บังคับก็ทำได้ แต่จะใ้รับถือเอาวิธีปฏิบัติอันผิดปกติเช่นนี้ ให้เป็นหลักทั่วไปแห่งกฎหมายแพ่งหาได้ไม่

(ลงนาม) อาร. กียอง

วันที่ ๒๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๗๖

บุญศรี พิมพ์

รักษาทาน

๑๕๕๘๖

บันทึก
เรื่องสิทธิของผู้รับจำนอง

หลักกฎหมายสองประการในกฎหมายแพ่ง ซึ่งมีว่า (๑) เจ้าหนี้ชอบที่จะได้
รับการชำระหนี้ของตนจากทรัพย์สินทั้งหมดของลูกหนี้ และโดยนัยนี้ (๒) ผู้รับจำ-
นองที่ยังมิได้รับการชำระหนี้จากผู้จำนองโดยสิ้นเชิงชอบที่จะได้รับการชำระหนี้จาก
ทรัพย์สินอื่นของลูกหนี้สำหรับส่วนแห่งการเรียกร้องของตนที่ยังค้างชำระอยู่นั้นเป็น
ที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า กฎหมายในเมืองต่างประเทศไม่ว่าใครใคร่จะบัญญัติโดยชัด-
แจ้งและโดยตรงเสมอ โดยปกติได้แต่อาศัยอ้างเอาจากบทบัญญัติเฉพาะของ
กฎหมาย ซึ่งเป็นเพียงนำหลักกฎหมายนั้น ๆ มาใช้ เช่นตามบทบัญญัติที่ว่าหนี้จะ
เป็นอันระงับสิ้นไปโดยการชำระหนี้ก็แต่เมื่อหนี้นั้นได้ชำระสิ้นเชิงและเพียงพอหรือ
ตามบทบัญญัติในกฎหมายลักษณะล้มละลายที่ว่า เจ้าหนี้มีประกัน (รวมถึงผู้รับจำนอง
ด้วย) ถ้ายังมิได้รับการชำระหนี้สิ้นเชิงจากการที่บังคับเอาจากทรัพย์สินประกัน
(รวมถึงการจำนอง) แล้ว อาจร้องขอให้จัดการในส่วนการเรียกร้องที่ยังไม่ได้
รับชำระอย่างเจ้าหนี้สามัญได้

หลักกฎหมายทั้งสองประการจะเป็นโดยตรงหรือโดยอ้อม ที่พิจารณากันอยู่
นี้ พอนำบทบัญญัติของกฎหมายในเมืองต่างประเทศมาอ้างได้ดังต่อไปนี้

กฎหมายอังกฤษ (ดู ฮอลสบูรี ว่าด้วยการจำนอง เล่ม ๒๑ หน้า ๒๖๕)

“ถ้าผู้รับจำนองเอาทรัพย์สินประกันทั้งหมด หรือแต่บางส่วนออกจำหน่าย
โดยการขาย เมื่อได้หักค่าใช้จ่ายในการนั้นแล้ว เหลือเท่าใดผู้รับจำนองต้องคิด
หักกับหนี้ของผู้จำนอง เมื่อหนี้ที่ยังชำระไม่ครบถ้วนอีกเท่าใด ผู้รับจำนองเรียก
ร้องเอาส่วนที่ยังขาดอยู่นั้นอีกได้”

ตามกฎหมายลักษณะล้มละลาย (ฮอลสบูรี เล่ม ๒ หน้า ๓๑๒) มีว่า “คำสั่ง
รักษาทรัพย์สินของผู้ล้มละลายไม่กระทบกระเทือนถึงสิทธิของเจ้าหนี้มีประกันในอันที่
จะจำหน่ายหรือกระทำโดยประการอื่นซึ่งทรัพย์สินที่เป็นประกันนั้น เงิน
ที่ได้มาจากการขายทรัพย์สินให้เอามาชำระค่าธรรมเนียม การระงับหนี้ และค่าใช้จ่าย
จ่ายของทรัพย์สินที่เกิดจากการที่ร้องขอนั้นก่อน แล้วจึงเอามาชำระคืนเงิน ดอกเบี้ย
และค่าธรรมเนียมที่ผู้รับจำนองที่ออกไป ถ้าเงินไม่พอ ผู้ล้มละลายอาจพิสูจน์
อีกได้ แต่ทั้งนี้ต้องไม่เป็นการรบกวนถึงส่วนเฉลี่ยที่ได้จ่ายไปแล้ว”

กฎหมายฝรั่งเศส ประมวลกฎหมายแพ่ง มาตรา ๑๒๓๔ "หนี้ที่ถึงวันสิ้น
ไปด้วยการชำระหนี้"

มาตรา ๒๐๘๒. - ผู้ใดถูกมัดคตเป็นส่วนตัวก่อนขึ้น ผู้นั้นจำต้องปฏิบัติ
การชำระหนี้ของตนจากบรรดาสงหาริมทรัพย์และอสังหาริมทรัพย์ ไม่ว่าที่มีอยู่
แล้วหรือจะมีขึ้นในภายหลังทั้งหมด

มาตรา ๒๒๐๘. - เจ้าหนี้จะเรียกให้ขายอสังหาริมทรัพย์ที่ไม่ได้จำนองไว้
แก่ตนได้ก็แต่ในกรณีเมื่อทรัพย์สินที่จำนองไว้กับตนนั้นไม่เพียงพอที่จะชำระหนี้
ตามที่เรียกร้อง)

ประมวลกฎหมายพาณิชย์ มาตรา ๕๕๒. - เมื่อการเฉลี่ยราคาอสังหาริม
ทรัพย์ได้กระทำก่อนหรือพร้อมกันกับการเฉลี่ยราคาสังหาริมทรัพย์ ให้เจ้าหนี้
ประกันหรือผู้รับจำนองที่ยังไม่ได้รับชำระหนี้ครบถ้วนจากราคาขายอสังหาริมทรัพย์
นั้น เข้าร่วมในการเฉลี่ยพร้อมกับเจ้าหนี้สามัญอื่น ๆ ตามส่วนของตนที่ยังชำระ
ไม่หมด X คาง

กฎหมายเยอรมัน ประมวลกฎหมายแพ่ง มาตรา ๓๖๒ "พันธะทางกฎหมาย
อันเกิดแต่หนี้ นั้น ระบุวันสิ้นไปเมื่อสิ่งที่ถึงกำหนดชำระได้ชำระให้แก่เจ้าหนี้เสร็จ
แล้ว"

กฎหมายสวิส ตามคำอธิบายกฎหมายว่าด้วยการเรียกร้องให้ชำระหนี้
และการล้มละลาย โดย E. Oltramare ตอนที่ว่าด้วย การเรียกร้องขอได้
ชำระเงินสำหรับหนี้ที่มีประกันนั้น ข้อ ๑๕๕ มีว่า "ถ้าเงินที่ได้จากการขายทรัพย์สิน
สิน มีจำนวนไม่พอที่จะใช้ให้เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา เจ้าหนี้มีสิทธิที่จะยกเอาข้อ
ความจริงนั้นขึ้นอ้างได้ นี่เป็นการรับรอง โดยไม่ต้องคำนึงถึงการที่ได้จัดการ
จำหน่ายทรัพย์สิน ว่าเจ้าหนี้ตามคำพิพากษายังคง เป็นเจ้าหนี้สำหรับเงินจำนวน
หนึ่งอยู่อีก อาศัยการเรียกร้องที่ได้มีการรับรองแล้วนั้น เจ้าหนี้มีสิทธิที่จะยึด
ทรัพย์สินของลูกหนี้ หรือฟ้องลูกหนี้ให้ล้มละลายได้ในภายหลัง โดยมีต้องเรียก
ร้องให้ใช้หนี้ขึ้นอีก"

ผลของการล้มละลายเมื่อเกี่ยวกับสิทธิของเจ้าหนี้ ข้อ ๒๑๘ และ ข้อ ๒๒๐
มีว่า "ทรัพย์สินที่เป็นประกันนั้นเมื่อเขาออกจำหน่ายแล้ว ถ้าไม่เพียงพอที่จะใช้
หนี้การเรียกร้องที่มีประกันได้ เจ้าหนี้จะขอพิสูจน์สำหรับจำนวนเงินที่ค้างชำระ
ตามเงื่อนไข เช่นเดียวกับเจ้าหนี้สามัญก็ได้"

๑๐๑๐๖

๑๕๕๑๑

กฎหมายตีป่วน ประมวลกฎหมายแพ่ง มาตรา ๓๕๔ "ผู้รับจ้างนอห้องที่ จะได้รับการชำระหนี้ของตนจากทรัพย์สินอื่นของลูกหนี้จะ เพราะส่วนแห่งการ เรียกร ้องของคนที่ยังไม่ได้รับชำระจากเงินที่ได้จากการขายทรัพย์สินที่จ้าง"

กฎหมายอาร์เย็นติน กฎหมายลักษณะล้มละลาย มาตรา ๑๒๔ ว่า "เจ้า หนี้บุริมสิทธิพิเศษ และผู้รับจ้างยอมได้รับชำระหนี้จะ เพราะจากเงินที่ได้จาก การขายทรัพย์สินที่เป็นประกันการ เรียกร้องของคนเท่านั้น และให้ได้รับชำระ หนี้เพียงเท่าจำนวนเงินนั้น สำหรับส่วนที่ยังชำระไม่หมด ต้องไปพิงจันอย่าง เจ้าหนี้สามัญ"

กฎหมายรามาเนีย กฎหมายลักษณะล้มละลาย มาตรา ๑๕๕ ว่า "ในส่วน ผู้รับจ้างนอ ที่ยังมีได้รับการชำระหนี้เงินเชิงจากราคาขายอสังหาริมทรัพย์ที่จ้างนอ นั้น ให้นำบทบัญญัติ มาตรา ๑๕๕ มาใช้บังคับ"

มาตรา ๑๕๕ "เมื่อราคาขายอสังหาริมทรัพย์อื่นอยู่ในบังคับบุริมสิทธิพิเศษ ไม่พอที่จะใช้หนี้ให้แก่เจ้าหนี้บุริมสิทธิได้ สำหรับส่วนที่ยังชำระไม่หมดนั้น ให้ เจ้าหนี้บุริมสิทธิเข้าร่วมรับการชำระหนี้จากการแบ่ง เจดีย์สินทรัพย์ของลูกหนี้ที่มีอยู่ พร้อมกันไปกับเจ้าหนี้สามัญ"

คณะกรรมการกฤษฎีกา

วันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๔๗๗

อากร พิมพ์.
พรหมทาน.

รายงาน

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
๖๖๕/๖๔๓๘ (เกี่ยวกับจำนอง)

ในการพิจารณาเรื่องนี้ กรมการศึกษาระดับปริญญาโทแห่งราชบัณฑิตยสถานได้แก้ไขข้อความในร่าง
ที่รัฐบาลเสนอ ซึ่งควรรายงานมีอยู่ ๒ มาตรา คือ มาตรา ๒ และมาตรา ๕ วรรคสุดท้าย
ท้าย นอกจากนี้เป็นแต่แก้ไขโดยคำซึ่งไม่สำคัญ

มาตรา ๒ เรื่องกำหนดวันชำระพระราชบัญญัติ ในร่างกำหนดให้ใช้เมื่อพ้นหนึ่งเดือน
นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

กรมการศึกษามองเห็นว่ากำหนดหนึ่งเดือนน้อยไปอาจไม่เพียงพอที่จะให้ราษฎรได้ทราบ
ถึงกฎหมายที่ออกใหม่ทั่วถึงกัน เห็นควรขยายเป็น ๕๐ วัน

เรื่องกำหนดเวลานี้ เห็นว่าไม่สำคัญนัก ในการที่จะกำหนดให้สิ้นเช้าหรือขยาย
ให้ยาวออกไปนั้น ถ้าหากกำหนดใหม่ไม่เกินสมควรแล้วแก้ไขได้ ที่กรมการศึกษาย
ออกไปเป็น ๓ เดือน (๙๐ วัน) ก็เป็นกรรมสมควรสำหรับเรื่องนี้ จึงไม่มีข้อทักท้วงอย่างไร

สำหรับโดยคำที่ไขว่ ๕๐ วันแทนสามเดือนนั้น กรมการศึกษามองเห็นว่าเพื่อสะดวกใน
การนับเท่านั้น กฎหมายที่ตราไว้แล้วบางฉบับก็แก้ไขเป็นเดือน บางฉบับก็เป็นวัน
การที่จะไขว่ทางใดทางหนึ่งจึงดูไม่สำคัญนัก

มาตรา ๕ วรรคสุดท้าย ใจความสำคัญของวรรคนั้นแบ่งแยกได้เป็น ๒ ตอน

- ๑) ห้ามเจ้าหนี้ทำการสละสิทธิในอันที่จะบังคับจำนอง หรือเอาทรัพย์สินจำนองหลุด
- ๒) ยอมให้เจ้าหนี้ลูกหนี้ทำสัญญาตกลงกันเป็นพิเศษให้ลูกหนี้รับผิดในเงินที่ขาดเมื่อ
เจ้าหนี้เอาทรัพย์สินจำนองออกจำหน่ายได้เงินไม่เท่าจำนวนที่ค้างชำระ

วรรคนี้ได้มีผู้ขอแปรญัตติหลายคน บางคนขอให้ตัดออกทั้งวรรค บางคนขอให้ตัด
ออกเฉพาะที่เกี่ยวกับยอมให้ทำสัญญาพิเศษได้

ไต่ถามกรมการศึกษามองเห็นว่า สำหรับตอนห้ามเจ้าหนี้ไม่ให้ทำการสละสิทธินั้น ความ
มุ่งหมายก็เพื่อป้องกันมิให้เจ้าหนี้เอาเปรียบลูกหนี้ เช่นว่าถ้าตนใช้สิทธิทางจำนองแล้ว
จะทำให้ได้รับชำระหนี้น้อยไป ก็สละเสียและเลี้ยงไปใช้สิทธิฐานเป็นเจ้าของสามัญเป็นต้น
ถ้าจะยอมให้ทำเช่นนี้ได้แล้วก็เท่ากับยอมให้เจ้าหนี้ทำการรบบ้างบนพันธุฎติของกฎหมายได้
อย่างง่ายดาย จึงจำเป็นต้องชี้ข้อความห้ามมิให้สละสิทธิไว้ให้ชัดแจ้ง แปรญัตติที่เกี่ยว
กับตอนนี้จึงเป็นอันตกไป

สำหรับตอนที่ยอมให้ทำสัญญาพิเศษเท่านั้น ไต่ถามแจ้งว่า นโยบายของรัฐบาลมีอยู่ว่า
ไม่ห้ามการทำสัญญาตกลงพิเศษเกี่ยวแก่เรื่องความรับผิดในหนี้สิน เมื่อยอมให้ทำสัญญา
พิเศษได้แล้ว ประเด็นก็อยู่ที่ว่า การที่ยอมให้ทำไต่ถามนี้จะต้องเขียนไว้ให้ชัดแจ้งในร่าง
หรือไม่? เห็นว่า ทมหนักกฎหมายทั่วไป เป็นสิทธิของเอกชนที่จะทำความตกลงกันใน

๑๕๖๓๘

เรื่องใด ๆ และมีผลสมบูรณ์ใช้ได้ ถ้าความตกลงนั้นไม่มีกฎหมาย เป็นการพนันวิสัย เป็นการชกชวาทความสงบเรียบร้อยของประชาชน การที่เจ้าหนี้ลูกหนี้ตกลงกันทำสัญญาพิเศษรับผิดในเรื่องหนี้สินทั้งหมดเกี่ยวกับจำนวนไม่เป็นการเข้าอยู่ในข้อห้ามที่กล่าวมาข้างต้น ฉะนั้นก็ย่อมมีสิทธิทำได้โดยในทวีโดยอาศัยหลักทั่วไป ในร่างที่ใส่ข้อความไว้ก็เป็นการกล่าวซ้ำนั่นเอง มิใช่ว่าถ้าไม่ได้ไว้ เจ้าหนี้และลูกหนี้จะทำความตกลงกันเป็นพิเศษไม่ได้ก็หาไม่ ถ้าจะตัดความตอนนี้ออกก็จะน่าจะได้

กรรมการเห็นว่า เมื่อเจ้าหนี้ลูกหนี้มีสิทธิทำสัญญาตกลงกันเป็นพิเศษได้แล้วโดยหลักธรรมดา ก็ไม่เห็นว่าบัญญัติไว้ในที่นี้ อีก นอกจากนั้นก็เป็นภาระที่ทางให้เจ้าหนี้มากเกินไปว่ามิทางจะทำสัญญาตกลงกันพิเศษได้อีก ความประสงค์ของร่างพระราชบัญญัตินี้จะช่วยลูกหนี้ แต่กลับบังคับทางให้เจ้าหนี้เช่นนี้จะไม่สู้เหมาะ ทกลงให้ตัดความตอนนี้ออกได้ แต่มีกรรมการนายหนึ่งเห็นว่า ควรใส่ไว้ ถ้าตัดออกจะเป็นการอำพรางเจ้าหนี้ เจ้าหนี้บางคนอาจไม่ทราบว่า ทำสัญญาพิเศษกันอีกก็ได้ จะหวังว่าทุกคนรู้กฎหมายแล้วก็ยกเขียนไว้ให้ชัดและดี ตัดมันหายยุ่งยากไ้มาก

นอกจากนี้แล้วเห็นควรรายงานให้ทราบถึงการพิจารณามาตรา ๖ ด้วย มาตรานี้ไม่มีการแก้ไข กรรมการนายหนึ่งขอให้คัดออกทั้งมาตรา ใ้ชี้แจงว่าที่ร่างมาตรานี้ขึ้นก็เพื่อสิทธิของผู้นับจำนวน เหมือนกันหมด มิว่าจะในเรื่องธรรมดาหรือล้มละลาย ถ้าไม่บังคับให้เหมือนกันจะทำให้เกิดการเสียเปรียบกันได้ เท่าที่เป็นอยู่ในเวลานี้ผู้นับจำนวนที่เป็นเจตน์ของผู้ล้มละลายเอาทรัพย์สินที่จำนวนออกขายได้ ใ้เงินไม่พอ พิสูจน์หนี้ส่วนที่ขาดก็อีก ฉายยอมให้เป็นเช่นนี้ใ้ใ้ก็อาจเป็นการใ้เปรียบ—ผู้นับจำนวนในเรื่องธรรมดา เมื่อจะแก้กฎหมายจำนวนแล้วก็ควรแก้กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับจำนวนเสียด้วยในเวลาเดียวกัน

กรรมการผู้เสนอขอตัด แจงว่า เมื่อผู้ใดในแนวผู้นับจำนวนด้วยกันก็อยู่สิทธิธรรมดา แต่เมื่ออยู่ในแนวเจ้าหนี้ของผู้ล้มละลายด้วยกันแล้ว รู้ใ้ใ้ว่าเจ้าหนี้ที่มีจำนวนเป็นประกัน เสียเปรียบ เพราะถูกตัดสิทธิไม่ยอมใ้พิสูจน์หนี้ในเงินที่ขาด แต่ส่วนเจ้าหนี้อื่นที่มีประกัน เช่นผู้นับจำนวนำเป็นต้น มีสิทธิพิสูจน์หนี้ส่วนเงินที่ขาดใ้ ควรตั้งกฎหมายล้มละลายใ้ความเค็ม ออกกฎหมายแก้ไขกฎหมายล้มละลายและอื่น ๆ เสียใหม่คราวเดียวกัน

ใ้ชี้แจงว่า จะว่าเจ้าหนี้ผู้นับจำนวนเสียเปรียบเจ้าหนี้มีประกันอื่น ๆ ก็ยังไม่ถนัดนัก เพราะตามกฎหมายล้มละลายผู้นับจำนวนไม่จำเป็นต้องเอาทรัพย์สินจำนวนออกจำหน่ายเสมอไป จะทำหรือไม่ทำใ้ใ้แล้วแต่ใจสมัคร ถ้าเห็นว่าตนจะเสียเปรียบ ก็ยอมส่งทรัพย์สินจำนวนใ้ได้ แล้วพิสูจน์เอาเพิ่มจำนวน แต่เมื่อสมัครเลือกในทางเอาทรัพย์สินออกขายแล้ว ใ้เงินมากน้อยเท่าใ้ใ้ก็ต้องเป็นหนี้ไปกับตนเหมือนอย่างผู้นับจำนวนธรรมดา การที่นำเรื่องเจ้าหนี้ต่าง ๆ ในคดีล้มละลายมาเทียบกันว่าใครจะใ้เปรียบเสียเปรียบหน้าจะไม่

๑๒๕๐๐

95639

ใช้ประโยชน์ที่มี นโยบายมีอยู่จะแก้กฎหมายเรื่องจำนองเท่านั้น ไม่ใช่เรื่องอื่นด้วย
เมื่อมีกฎหมายอื่นพาดพิงถึงจำนองตามที่แก้ไขใหม่ก็จำต้องแก้ไขให้เข้ารูปเดียวกัน
กรมวิชาการตกลงเอาความในมาตรา ๖ ไว้ตามเดิม

ศาสตราจารย์ ดร. ป๋วย อึ๊งภากรณ์

๒๓ สิงหาคม ๒๕๓๕

อากร พิมพ์
๑๑๗ ๓๓๓

[593]

ที่ อ. ๕๖๐๘๖๒๕๑๗

กรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๓๗

เรื่อง การแก้ไขมาตรา ๓๓๓ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี เรียน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา,

หนังสือที่ ๘๓๐/๒๕๓๕ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ศกนี้ เสนอบันทึกหลักกฎหมายของต่างประเทศว่าด้วยสิทธิของผู้รับจำนอง มาขึ้น คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ศกนี้ ลงมติคงให้ยื่นตามความเห็นเดิม คือ ให้แก้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๓๓๓ ตามนัยที่นายสรอย ฌ่าบาง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสนอ ซึ่งได้เวียนมาโดยหนังสือที่ อ. ๗๓๑๕/๒๕๓๕ ลงวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ศกนี้แล้ว ส่วนที่คณะกรรมการกฤษฎีกาขอความคำปรึกษาจะดำเนินการร่างต่อไปโดยหนังสือที่ ๗๓๕/๒๕๓๖ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ศกนี้ ว่า

- (๑) การแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๑๔ และ ๓๓๓ นั้น จะให้มีผลย้อนหลังหรือไม่
- (๒) จะให้ใช้บังคับถึงกรณีผู้รับจำนองจะได้จดทะเบียนในอันที่จะบังคับตามสัญญาจำนองหรือไม่
- (๓) จะห้ามมิให้มีข้อตกลงใด ๆ ที่ขัดกับบทบัญญัติแห่งมาตราทั้งสองที่แก้ไขใหม่นี้หรือไม่

นั้น คณะรัฐมนตรีลงมติว่า สำหรับข้อ (๑) ไม่ให้มีผลย้อนหลัง ข้อ (๒) ให้ใช้บังคับถึงกรณีผู้รับจำนองจดทะเบียนในอันที่จะบังคับตามสัญญาจำนองด้วย ข้อ (๓) ไม่ห้ามข้อตกลงใด ๆ ดังนี้

จึงเวียนมาเพื่อทราบ และจะได้ดำเนินการต่อไป.

ขอแสดงความนับถือ

สงวนสิทธิ์ในเอกสาร

ลงนามแทน.

Samm

บ.อ

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางศุภฤณี จันทรปรีดา เกิดเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2517 ที่จังหวัด กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี นิติศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีการศึกษา 2537 เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ. 2543